

FLAVESCENCE DOREE – AGENT PATOGEN CARE PUNE ÎN PERICOL VITICULTURA

Doctor habilitat în agricultură **Constantin DADU** (1)

Doctor în agricultură **Vitalie CEBANU** (1)

Academician **Boris GAINA** (2)

Doctor în biologie **Gheorghe TUDORACHE** (2)

1. Institutul de Horticultură și Tehnologii Alimentare

2. Secția Științe Agricole a AȘM

Secția Științe Agricole, în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, la ședința CSȘDT din 21 mai curent, a pus în discuție subiectul cu privire la activitatea Institutului Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare referitor la studiul maladiei *Flavescence doree* în scopul asanării plantațiilor și diminuării impactului negativ. La ședință au participat membrii titulari și membrii corespondenți din cadrul Secției Științe Agricole, directorii, secretarii științifici, profesorii și doctoranzii din domeniile protecția plantelor și viticultură ai institutelor coordonate de Secție, specialiști în domeniul carantinei din cadrul ANSA, reprezentanții ACSA etc.

Problema abordată este extrem de importantă pentru dezvoltarea viticulturii țării și ține de pătrunderea și infectarea plantelor de viță de vie cu o boală de carantină – micoplasmoza Flavescența aurie – maladie care produce ravagii în viticultura multor țări. Pagubele produse viticulturii pot fi comparate cu cele aduse de filoxeră la pătrunderea ei în Europa în a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

În raportul prezentat, directorul IP IȘPHTA, dr. hab. Constantin Dadu, a menționat că în prezent, la vița de vie au fost identificate două fitoplasmoze care aparțin unui grup de boli cunoscute sub denumirea de *Grapevine yellows*. Una dintre fitoplasme, *Flavescence doree*, posedă caracter epidemic de răspândire: vițele infectate manifestă simptomele bolii mai mulți ani la rând pe aceleași plante. O altă fitoplasmă cunoscută în prezent provoacă înnegrirea lemnului și poartă denumirea de *Bois noir*, fiind determinată ca boală endemică. Aceasta se răspândește rapid, îndată după infectare, iar în anul următor simptomele pot să dispară complet sau să se manifeste sporadic numai la unii butuci.

S-a stabilit că fitoplasma se răspândește și se transmite prin două căi:

1. Cu materialul săditor infectat în procesul de altoire și multiplicare a viței de vie;

2. Prin intermediul vectorilor transmițători de flavescență aurie de la o plantație la alta și de la plantele bolnave la cele sănătoase.

Forma epidemică *Flavescence doree* se transmite preponderent prin cicada *Scaphoideus littoralis*. Forma endemică *Bois noir* este răspândită de cicada *Hyalosthes obsoletus*, care hibernează pe rădăcinile unor plante spontane: *Convolvulus arvensis*, *Urtica dioica*, *Solanum spp.* etc.

Cercetările efectuate denotă că în condițiile Republicii Moldova primele simptome ale bolii apar în luna iulie. Daunele cauzate de acest agent patogen sunt enorme: la plantele infectate inflorescențele se usucă și cad. În cazul infecțiilor târzii strugurii se încrețesc, iar pedunculii se usucă, recolta fiind compromisă parțial sau total. Ciorchinii de pe lăstarii atacați moderat sunt asimetrici, au bobitele zbârcite cu un conținut mic de zahăr, pulpa capătă un gust amar și nu poate fi folosită pentru consum în stare proaspătă sau pentru vin. Lăstarii afectați se dezvoltă slab, se maturizează insuficient, nu se lignifică și se usucă sau degeră în timpul iernii, productivitatea plantelor fiind compromisă pentru anii viitori. S-a constatat că boala poate determina pieirea butucilor după câțiva ani de la declanșarea atacului.

În urma cercetărilor efectuate s-a constatat că principalele măsuri de prevenire a flavescenței aurii sunt următoarele:

a) preîntâmpinarea și excluderea răspândirii acestei patologii în plantațiile viticole cu material viticol infectat. Combaterea bolii din exterior și interior, aplicând termoterapia;

b) combaterea vectorilor transmițători de fitoplasmoze.

Reieșind din fenologia dezvoltării cicadei *Scafoideus titanus* Ball a fost elaborată și recomandată preventiv următoarea schemă de combatere a vectorilor transmițători de fitoplasmă:

▪ primul tratament se aplică peste 2 săptămâni de la apariția primelor larve;

▪ al doilea tratament se aplica la un interval de 15-20 de zile, luând în considerare perioada de acțiune a produsului utilizat în tratamentul precedent, pentru a distruge populația de larve înainte ca acestea să fie infectate de micoplasmă;

▪ al treilea tratament se va efectua la apariția adulților în luna august.

Contra vectorilor transmițători de fitoplasmoze au fost recomandate produse autorizate pentru combaterea dăunătorilor la vița de vie în Republica Moldova:

▪ Produse pe bază de cipermetrin: Arrivo 25 EC – 0,26 l/ha, Sarpei ME – 0,38 l/ha, Valsaciper 250 EC – 0,38 l/ha, Clarus 250 EC – 0,38 l/ha, Cythrin 500 EC – 0,15 – 0,18 l/ha;

▪ Produse pe bază de imidacloprid: Confidor 200 SL – 0,3 l/ha, Warrant 200 SL – 0,3 l/ha, Nuprid 200 SC – 0,3 l/ha, Midash 200 SL – 0,3 l/ha ș. a.;

▪ Produse pe bază de bifentazin: Master 100 EC – 0,4 – 0,6 l/ha;

▪ Produse organo-fosforice: Zolone 35 EC – 2,0 – 2,5 l/ha.

Pornind de la importanța strategică a acestei direcții prioritare de cercetare, luând în considerare riscul răspândirii *Flavescenței aurii* în plantațiile viticole ale Republicii Moldova, având în vedere potențialul științific și analizând activitatea IP ISPHTA referitor la studiul maladii *Flavescence doree* în scopul asanării plantațiilor și diminuării impactului negativ, Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM a H O T Ă R Ă T:

1. Academia de Științe a Moldovei și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va susține această direcție strategică de cercetare a IP ISPHTA în

cadrul proiectului instituțional pentru perioada anilor 2015-2018.

2. A elabora un Program de Stat privind prevenirea și răspândirea agenților patogeni în Republica Moldova, în cadrul unui cluster inovațional, cu participarea instituțiilor cointeresate și prezentarea acestuia la concursul conceptelor Programelor de Stat.

3. A întreprinde măsuri concrete privind elaborarea unui program de carantină externă privind prevenirea pătrunderii de peste hotare a *Flavescenței aurii*. Se vor iniția grupe de lucru privind luarea deciziilor pentru asanarea obligatorie a materialului de multiplicare introdus din țările unde patogenul este răspândit predominant (Franța, Italia etc.) prin metode de termoterapie.

4. A aduce contribuții la elaborarea unui program de carantină internă privind stoparea procesului de răspândire a maladii, combaterea vectorilor transmițători de fitoplasmoze și lichidarea focarelor depistate în zonele viticole afectate. Vor fi elaborate recomandări științifico-practice privind combaterea *Flavescenței doree* în plantațiile viticole din Republica Moldova.

5. A fortifica legăturile științifice de colaborare cu institutele similare de profil din țările Uniunii Europene și din alte regiuni ale lumii în scopul participării în comun la proiecte internaționale de cercetare privind elaborarea unor soluții eficiente de prevenire și combatere a agenților patogeni ce afectează principalele culturi agricole din Republica Moldova.

Vasile Nașcu. *Iarna în Geloboc*, 1999, u/p, 53 × 92 cm